

Septuagesima

Mt 20, 1-16

9.2.2020

Pozdrav:

Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž s vámi se všemi.

Introit:

Ovinuly mě provazy smrti, zachvátily mě dravé proudy Ničemníka.
V soužení jsem vzýval Hospodina, k svému Bohu o pomoc jsem volal.
Uslyšel můj hlas ze svého chrámu, mé volání proniklo až k jeho sluchu.

Píseň: 36

Čtení: Mt 19, 23-30

Píseň: 145

Kázání: Mt 20, 1-16

Neboť s královstvím nebeským je to tak, jako když jeden hospodář hned ráno vyšel najmout dělníky na svou vinici. Ježíš vypráví příběh, zvykli jsme si těmto příběhům říkat podobenství. Uvědomila jsem si, jak nás toto označení určuje. Aha, řekneme si, tak s královstvím nebeským je to jako a hned si vzpomeneme na všechny výklady a kázání, které jsme na toto téma slyšeli. I já jsem podlehla této pasti. Nakonec jsem si řekla: Možná, že je to ještě trochu jinak.

Království nebeské je něco, co není nedostupnou veličinou. Království nebeské můžeme zažívat zde, na zemi, tady a teď. Na jedno však bychom neměli zapomínat; království nebeské je proto nebeské, že v něm nerozhodujeme my, naše zásluhy a naše chtění, ale právě ten *hospodář*, který vychází na tržiště. Povšimněme si ještě jedné věci. Vychází hned ráno. Ráno na tržišti není jen nejlepší a nejčerstvější zboží. Ráno na tržišti ten, kdo přijde, má naději, že bude mít práci a nebude sedět *nečinně*.

Tak tedy království nebeské, které se i dnes prolouplo v nový den. Sice není úplně ráno. Jsme vlastně v tomto příběhu jako ti, co byli najati kolem deváté hodiny, tedy druzí. Nechme však alegorického způsobu výkladu a vraťme se doprostřed našeho vyprávěného příběhu.

Poslední najatí dělníci odcházejí na vinici. Proflákali celý den, neboť je nikdo nechtěl najmout. Podhodnotil hospodář své pracovní kapacity, nebo na vinici je práce jako na kostele? Vybavuje se mi jedna ne moc šťastná píseň „V království Božím místa dost“.

Nejde ani tak o místo, jako o práci. Práci ve vedru, s žízní, únavou, práci, která není sedavá a hlavně práci, kde já nejsem ten určující, co budu dělat, ale pracuji podle propozic hospodáře.

Navíc, co dělníci na vinici dělali, my z vyprávění nevíme. Víme jen, že kdo v našem příběhu neúnavně pracuje, je Hospodář, který neustále vychází z vinice na náměstí, dělá nábor dělníků a posílá je na vinici.

Když byl večer, řekl pán vinice svému správci: „Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, a to od posledních k prvním!“ Pozornému posluchači našeho příběhu neunikne, že do našeho příběhu vstupuje nová postava. Správci je svěřeno nikoli rozdělování, ale rozdávání odměny. Jako by hospodáře vůbec nezajímala výplata. Jako by hospodář celý den strávil tím, že chodí z vinice na náměstí a z náměstí na vinici. Jako by hospodář nekontroloval práci na vinici, jen najímal a možná špatně odhadl práci. *„Tak přišli ti, kteří pracovali od pěti odpoledne, a každý dostal denár.“*

Logicky vzato, ti, co pracovali celý den, by podle naší spravedlnosti měli dostat poměrnou částku vůči jednomu denáru. Našemu pojetí spravedlnosti by to takto vyhovovalo. Avšak v našem příběhu se žádná takováto spravedlnost neděje; tedy zdánlivě. Vysvětlím hned proč.

Půjdu na to trochu zeširoka. Naše podobenství končí konstatováním: *Nemohu si se svým majetkem udělat, co chci?* Mnohý zbožný křesťan by na tuto otázku odpověděl: No, to si tedy nikdo nemůže dělat, co chce, a zvláště s majetkem. Ten přeci patří pod ekonomické ukazatele a bylo tomu tak vždy, i v době Ježíšově.

Jenže ta vinice představuje církev, a ta opravdu patří hospodáři. Tam platí jiná měřítka, jiné – chcete-li – hospodářské ukazatele. Tam totiž platí spravedlnost. Smlouva s těmi prvními byla jeden denár.

Tedy Hospodář nic nepřekročil, nic neporušil, u soudu by obžaloba neobstála. *Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici.* Jeden denár, tedy možnost přežít jeden den. Jeden denár – obživa na den. Hospodář se stará, aby církev přežila. Tedy to je ta jedna spravedlnost, ta ekonomická. Nyní jak rozumět té druhé spravedlnosti, té spravedlnosti – a úmyslně řeknu – spravedlnosti nespravedlivé?

Dám vám, co bude spravedlivé, žádnou konkrétní cifru hospodář neuvádí. Denár, půl denáru, čtvrt denáru, desetinu denáru, tak bychom si to možná představovali. Ale jak má přežít ten, co dostane jednu dvanáctinu z jednoho denáru, když pracoval jednu hodinu? Počítáme, že první dělníky hospodář najal v šest ráno. A mohli bychom odpočítávat od těch posledních po ty první, lépe řečeno od těch druhých. Kdo zapomněl, pohybujeme se v království nebeském, nikoli ve světě pracovně právním.

Na to, aby církev, lidé, přežili, aby mohli s pomocí Boží přežít jeden den, potřebují jinou spravedlnost než spravedlnost lidskou, která dělí děti napůl, tak jako Šalamoun.

Ti první totiž dostali, co bylo spravedlivé, ale ti další dostali milosrdenství Boží. Dostali to, bez čeho se neobejde ani jeden z nás. Dostali nespravedlivou spravedlnost, která je milosrdenstvím.

A tak náš příběh o Božím království Ježíš vypráví svým učedníkům, kteří se jej ptají: *Hle, my jsme opustili všechno a šli jsme za tebou! Co tedy budeme mít?* Jako by Ježíš říkal učedníkům i nám, kteří od dětství slýcháme o Božím království, kteří jsme leccos opustili: Nebojte se, odměna bude a vy se na odměňování budete moci koukat. Budete vidět, že i ten poslední, který přiběhl do církve na pozvání mého Otce v nebesích, dostane odměnu, ze které bude živ. Amen.

Píseň: 263

Poslání:

Z jeho rozhodnutí jsme se znovu zrodili slovem pravdy,
abychom byli jakoby první sklizní jeho stvoření.

Pamatujte si, moji milovaní bratři:

každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu;
vždyť lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadíš.

Požehnání:

Bůh nám žehná, Bůh náš. Bůh nám dává svoje požehnání.
Nechť se ho bojí dálavy země!

Píseň: 636